

Köszöntöm Önöket az új esztendőben! Szívből kívánom, hogy mindannyiunk számára egészségben és tetterős derűben teljék. A mögöttünk hagyott év legvégére is jutott néhány tragikus esemény, melyek sorából kiemelkedik a berlini terrortámadás. A sajtó, legfőképpen az emberi természet pedig már csak olyan, hogy a tragédiákból azonnal „sztorit” gyárt, és erőnek erejével hősöket termel. Természetesen vannak valódi hősök – de vannak manipulatív célokkal szült, képzelt hősök is. Utóbbira ékes példa az a huszonegy éves lengyel fiatalember, akit szilveszter éjjel gyilkoltak meg az északkelet-lengyelországi Elbben. A bűneset a hatvanezer lakosú település arab éttermében történt. Őrület, hogy már egy lengyel mércével kicsinek számító városban is működnek arab éttermek, nem? Hogy ilyen alapossággal szerterajzott Európában a bevándorlók tömege. Ahogy az is elképesztő, hogy Szalkszentmártonban, Tokajban és hasonló településeken kínai boltok üzemelnek... Képzeljük el, ahogy egy vietnámi vagy laoszi srác nekiindul Európának, és végül Szabadszálláson köt ki... Szédületesen érdekes történetek, sorsok ezek, megannyi filmtéma.

Az elki gyilkosság ügyében már vádat is emelt az ügyészség: egy tunéziai és egy algériai–lengyel állampolgárságú férfit gyanúsítottak meg. A vádirat szerint egy huszonegy éves helyi lakost késeltek meg, aki a helyszínen belehalt sérüléseibe. A hétfőn végzett boncolás során kiderült, hogy a férfit három késszúrás érte, és közülük a szíven ejtett seb volt halálos. A hivatalos változat szerint az történt, hogy a büntetett előéletű, alkoholista lengyel fiú egy szintén börtönviselt lengyel barátjával bement az arabok éttermébe, és italokat loptak. A büfé algériai születésű tulajdonosa, illetve tunéziai állampolgárságú szakácsa ezért a tettesek után eredtek, az utcán elkapták őket, és dulakodás kezdődött. Az egyik tolvaj lengyel a zűrzavart kihasználva még egy petárdát is behajított az étterembe – ez már tényleg vérlázító pofátlanság. Ezt a két arab is így érezte, ugyanis az algériai lefogta a másik tolvajt, a tunéziai szakács pedig kést rántott, és háromszor megszúrta. Természetesen egyetlen percig sem gondolom, hogy a két gyilkos helyesen cselekedett, mindössze azt állítom, hogy a két lengyel is megérte a pénzét. Rendőrségi kihallgatásuk során a két arab tagadta a gyilkosság elkövetését, és a szakács kizárólag annyit ismert el, hogy a verekedés során kést is használt. Az ügyészség most három hónapos letartóztatásba helyezte őket, a lengyel törvények szerint akár életfogytiglani büntetést is kaphatnak. A helyszínen őrizetbe vettek még két arabot, egy marokkói és egy algériai állampolgárt, ám őket valószínűleg szabadlábra fogják helyezni, mert bűnrészességükre nincs bizonyíték.

A tényekhez azonnal társult az emberi természet szeszélye: az elki közvélemény a tolvaj lengyelből hőst faragott. Újév napján a városban idegenellenes tüntetések zajlottak, elszabaduló indulatokkal. Reggel már több százan tüntettek az arab étterem előtt, kövekkel

bedobálták a kirakatát, és még a kiérkező rendőrautókat is megtámadták, megrongálták. Az étterem előtti utcai tiltakozás délre az egész városra áterjedt, és egész nap tartott. A tüntetők (pontosabban randalírozók) a rendőrökkel is összecsaptak, két egyenruhást meg is sebesítettek, és válogatás nélkül törtek-zúztak. A helyi rendőrkapitány végül a közeli Olsztynból kért segítséget: az ottani laktanyából katonai egységeket vezényeltek a helyszínre. Az utcai csata során a hatóságok huszonnyolc embert őrizetbe vettek, valamennyien fiatal vagy középkorú férfiak. A helyi rendőrségi szóvivő azt nyilatkozta: „Elk legtapasztaltabb rendőrei sem emlékeznek hasonló eseményekre.” Szintén újév napján ismeretlen tettesek felgyújtották az egyik őrizetbe vett algériai férfi albérletének bejáratát.

Január másodikán, hétfőn este nyugalom volt a városban. Este a helyi püspök szentmisét mutatott be az elhunyt fiatalember lelki üdvéért, körülbelül kétszáz ember jelenlétében. A szertartáson a püspök felolvasta az elhunyt rokonainak levelét, amelyben a nyugalom megőrzését kérték. Ezért a jelenlévők a mise után nem vonultak át a főtérre meghirdetett néma tüntetésre, hanem méltóságteljesen hazaindultak. A gyilkosság helyszínén azóta is rendőrök őrködnek.

Hát így van ez. Ismétlem, nem szándékom az arabok pártjára állni. Azt viszont erős túlzásnak érzem, hogy a helyi lakosság hőst faragott az elhunyt bűnözőből, és halálát jelképekké emelte – egy pitiáner bolti lopásból és aljas késelésből levezették a lengyel keresztények üldözését, a lengyelség kiirtását a saját hazájában... A vandál cselekményekre, a törvény védelmében fellépő vétlen rendőrökre támadásra pedig tényleg nincs mentség.

A szörnyű berlini terrortámadást sem kerülte el a hőskultusz. Szülőfalujában, az északnyugat-lengyelországi Banie községben több ezer fős tömeg kísérte utolsó útjára a harminchét évesen meghalt kamionsofőrt, akit a berlini merénylet gyilkolt meg december 19-én, hogy a kamionnal a tömegbe hajthasson. Lukasz Urban fehér koporsója mögött százhusz teherautóból álló konvoj gurult a község főutcáján a temető bejáratáig. A szertartás összes költségét a lengyel állam fizette, Beata Szydlo miniszterelnök kiemelt járadékot utaltat a sofőr családjának. A temetésen jelen volt Andrzej Duda köztársasági elnök, több lengyel politikai vezető, valamint a varsói német nagykövetség képviselője. A gyászmise után a kormányfői hivatal vezetője felolvasta Szydlo rövid levelét, melyben úgy fogalmaz: „A lengyelek már korábban is váltak az iszlám fundamentalisták által elkövetett terrortámadások áldozataivá, a berlini merénylet azonban rendkívüli volt, ami az elkövető kíméletlenségét és kegyetlenségét illeti. Lukasz Urban nehéz és sok lemondást megkövetelő munka végzése közben hunyt el, amikor tisztességes megélhetést akart biztosítani családjának.” A gyászolók között jelen volt egy brit kamionsofőr, Dave Duncan, aki húszmillió forintnak megfelelő összeget gyűjtött össze Urban családjának támogatására.

Urban egész Lengyelországban hősnek tekintik, és a németországi lengyelségből is ötvenezeren kérték Joachim Gauck szövetségi elnöktől, hogy adományozza a legmagasabb állami elismerést a sofőrnek. A hőskultusz alapja az a téves sajtóhír, hogy a késszúrásoktól vérző, pisztollyal fejbőlött Urban végső erejével még félrerántotta a kormányt, hogy lefékezze a kamiont, és kevesebben haljanak meg. A kórboncnoki és szakértői valóság ezzel szemben az, hogy Urban már jóval az ütközés előtt meghalt a fejlövéstől, a kamiont pedig a fedélzeti számítógép automatikus balesetmegelőző rendszere állította meg.